

21 sierpnia 2019

Szanowni Senatorowie Stanów Zjednoczonych:

Tammy Baldwin, John Barrasso, Michael F. Bennet, Marsha Blackburn, Richard Blumenthal, Cory A. Booker, John Boozman, Mike Braun, Sherrod Brown, Richard Burr, Maria Cantwell, Shelley Moore Capito, Benjamin L. Cardin, Thomas R. Carper, Robert P. Casey Jr., Susan M. Collins, Christopher A. Coons, John Cornyn, Catherine Cortez Masto, Tom Cotton, Kevin Cramer, Ted Cruz, Steve Daines, Tammy Duckworth, Richard J. Durbin, Joni Ernst, Dianne Feinstein, Cory Gardner, Kirsten E. Gillibrand, Lindsey Graham, Chuck Grassley, Kamala D. Harris, Margaret Wood Hassan, Josh Hawley, Martin Heinrich, Mazie Hirono, John Hoeven, James M. Inhofe, Johnny Isakson, Doug Jones, Tom Kaine, John Kennedy, Angus S. King Jr., Amy Klobuchar, James Lankford, Patrick J. Leahy, Mike Lee, Joe Manchin III, Edward J. Markey, Martha McSally, Robert Menendez, Jeff Merkley, Jerry Moran, Lisa Murkowski, Christopher Murphy, Patty Murray, Rand Paul, David Perdue, Gary C. Peters, Rob Portman, Jack Reed, James E. Risch, Pat Roberts, Mitt Romney, Jacky Rosen, Mike Rounds, Marco Rubio, Bernard Sanders, Ben Sasse, Brian Schatz, Charles E. Schumer, Rick Scott, Tim Scott, Jeanne Shaheen, Kyrsten Sinema, Tina Smith, Debbie Stabenow, Jon Tester, John Thune, Thom Tillis, Tom Udall, Chris Van Hollen, Mark R. Warner, Elizabeth Warren, Sheldon Whitehouse, Ron Wyden, Todd Young.

Dotyczy: Państwa listu z dnia 5 sierpnia 2019 do Sekretarza Stanu Michael'a R. Pompeo

Szanowni Państwo Senatorowie,

My, Amerykanie polskiego pochodzenia, piszemy do Państwa w sprawie listu do Sekretarza Stanu Michael'a R. Pompeo, podpisanego przez Państwa w dniu 5 sierpnia 2019 r., a dotyczącego restytucji mienia utraconego na terytorium Polski w trakcie i po II Wojnie Światowej.

Dziękujemy za uznanie wieloletnich, silnych związków pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Polską wyrażone w Państwa liście. Musimy jednak zdecydowanie zaprotestować przeciwko licznym nieścisłościom w nim zawartych oraz brakowi rozróżnienia pomiędzy uzasadnionymi prawnie żądaniem zwrotu własności, a roszczeniami pozaprawnymi, które są prawnie bezzasadne.

W swoim liście chwaliliście Państwo Sekretarza Pompeo za wezwanie Polski do ustanowienia prawa o kompleksowej restytucji mienia. Zwracamy Państwa uwagę na to, że takie prawo nie może obejmować roszczeń dotyczących mienia pozostawionego bezpotomnie i bezspadkowo. Co więcej, zarówno Państwo jak i Sekretarz Pompeo nie bierzecie pod uwagę, niezwykle tragicznej i skomplikowanej historii Polski, która powoduje, że wprowadzenie takiego prawa jest w Polsce bardzo trudne. Żaden inny naród nie został tak boleśnie doświadczony w trakcie trwania II Wojny Światowej oraz po jej zakończeniu jak Polska. Na konferencjach w Teheranie i Jałcie, supermocarstwa: Stany Zjednoczone, Wielka Brytania i Związek Radziecki ustaliły przesunięcie zachodniej granicy Polski na zachód, natomiast Rosja zagarnęła o wiele większą część Polski położoną na wschodzie. Tylko około połowy

obszaru przedwojennej Polski zostało w jej granicach po wojnie. Ogólnie rzecz biorąc, te tak znaczące przesunięcia polskich granic pociągnęły za sobą nie tylko śmierć i cierpienie, ale także ogromne straty materialne doświadczone przez obywateli polskich należących do różnych grup etnicznych i religijnych. Jeszcze mocniej komplikuje sytuację Polski fakt, że skala zniszczeń materialnych była niespotykana, a Warszawa, stolica, zrównana z ziemią i zamieniona w stertę gruzów. Ponadto, Polska nigdy nie otrzymała jakiegokolwiek rekompensaty zarówno za poniesione ogromne straty materialne, jak i za niezliczoną liczbę ludzkich ofiar.

Pomimo braku kompleksowego prawa dotyczącego restytucji mienia, Polska posiada przepisy i mechanizmy umożliwiające zwrot dóbr ich prawowitym właścicielom. Wielu z nich, członkowie różnych grup etnicznych, bądź ich spadkobiercy, składają już od dawna wnioski w polskich sądach o odzyskanie nieruchomości i majątki te często zostają im zwracane lub wypłacane są im rekompensaty za utraconą własność. To, że proces ubiegania się o zwrot znacjonalizowanych aktywów jest żmudny i czasochłonny, powinno być zrozumiałe, gdy uwzględnimy się wymienione wcześniej okoliczności oraz udokumentowane przypadki oszustw.

Gdy chodzi o restytucję mienia skonfiskowanego bądź znacjonalizowanego w Polsce przez komunistów, Państwa list jednoznacznie broni interesów tylko jednej grupy etnicznej. Mimo że na początku listu zawarte jest słowo „inni”, to już w pozostałej jego części występują Państwo tylko w imieniu poszkodowanych ofiar pochodzenia żydowskiego. Nie bierzecie Państwo pod uwagę faktu, iż komuniści skonfiskowali lub znacjonalizowali aktywa należące zarówno do obywateli polskich, jak i do obcokrajowców, bez jakiegokolwiek uwzględnienia ich etnicznego lub religijnego pochodzenia. Obecnie, wszyscy poszkodowani starający się o zwrot utraconych aktywów są traktowani jednakowo przez polski system prawny. Ze względu na swoją stronniczość, pomniejszacie Państwo wagę niezmiernego cierpienia tych obywateli Polski, którzy nie byli Żydami. Musimy podkreślić w tym miejscu, że zgodnie z danymi Polskiego Instytutu Pamięci Narodowej prawie 3 miliony Polaków nie mających żydowskiego pochodzenia straciło życie podczas wojny, a nie 1,9 miliona, jak to zostało przedstawione w Państwa liście.

W swoim liście wyrażacie Państwo poparcie dla aktu JUST, który jest prawem bardzo kontrowersyjnym. Akt ten tworzy osobną kategorię ofiar wojny, składającą się wyłącznie z Żydów, i pomija miliony pozostałych ofiar, przede wszystkim Polaków nie mających żydowskich korzeni, którzy również byli przedmiotem niemieckiego ludobójstwa podczas II Wojny Światowej. W ten sposób ustawa JUST tworzy zapisy dyskryminujące, a w konsekwencji być może także i łamiące Konstytucję USA. Innym kontrowersyjnym aspektem ustawy JUST jest brak niezbędnego rozróżnienia pomiędzy uzasadnionymi roszczeniami prawowitych właścicieli majątków, a roszczeniami pozaprawnymi względem mienia pozostawionego po wojnie bezpotomnie i bezdziedzicznie, zgłaszanymi przez osoby do tego prawnie nieuprawnione. Jesteśmy zmuszeni przypomnieć, że zgodnie z istniejącym prawem oraz tradycją prawną obowiązującą w Polsce, USA, jak również w innych krajach należących do naszego kręgu cywilizacyjnego, aktywa pozostawione bez spadkobierców prawnie przechodzą na skarb państwa. Majątki pozostawione bezpotomnie na terenie powojennej Polski, niezależnie od pochodzenia

etnicznego, czy narodowości ich przedwojennych właścicieli, stały się prawnie po wojnie własnością Polskiego Państwa.

Szanowni Senatorowie wydają się być nieświadomymi faktu, że bezdziedziczne roszczenia majątkowe Żydów poszkodowanych przez nazistowskie Niemcy zostały już zaspokojone przez Federalną Republikę Niemiec, zgodnie, między innymi z Umową Luksemburską z 1952 roku. Umowa ta została podpisana przez Federalną Republikę Niemiec, Izrael i Konferencję do Spraw Żydowskich Roszczeń Majątkowych przeciwko Niemcom (złożoną z 23 żydowskich organizacji), w której Niemcy przyjęły na siebie całkowitą odpowiedzialność za ludobójstwo popełnione na Żydach w Europie oraz za ich straty materialne. Zgodnie z tą umową, pomiędzy 1953 a 1965 rokiem, Niemcy wypłaciły miliardy dolarów, łącznie z 450 mln DM (marek niemieckich) celem zadośćuczynienia wszelkim roszczeniom obejmującym nieruchomości oraz inne aktywa pozostawione bezdziedzicznie we wszystkich krajach okupowanych przez Niemcy podczas II Wojny Światowej, w tym także te pozostawione na terenie Polski.

Ustawa JUST uznaje amerykańskie żydowskie organizacje działające na rzecz tak zwanej restytucji żydowskiego mienia za beneficjentów roszczeń odnośnie aktywów pozostawionych bezdziedzicznie. Organizacje te nie były i nie są legalnymi spadkobiercami obywateli II Rzeczypospolitej, jak również podmiotami prawnymi zdolnymi dziedziczyć po podmiotach prawnych istniejących w przedwojennej Polsce. Organizacje te stosują różnorodne, często naganne metody, a osoby tam pracujące uciekają się czasem do oszustw w celu wzbogacenia się, tym samym powinny być one traktowane z dużą dozą nieufności.

W swoim liście odnosicie się Państwo do Deklaracji Terezińskiej z 2009 roku dotyczącej mienia okresu Holokaustu. Musimy Państwu zwrócić uwagę, iż Deklaracja Terezińska nie jest deklaracją prawnie wiążącą. Ponadto, w przeciwieństwie do twierdzeń zawartych w Państwa liście, deklaracja ta nigdy nie była ani podpisana, ani ratyfikowana przez Polskę. W związku z powyższym, ustawa JUST, która w dużym stopniu odwołuje się do niezobowiązujących zapisów Deklaracji Terezińskiej, nie może być traktowana jako rzeczywista podstawa prawna dająca rządowi Stanów Zjednoczonych prawo do jej egzekwowania.

Szanowni Państwo Senatorowie, mamy nadzieję, że fakty i uwagi zawarte w naszej odpowiedzi będą pomocne i umożliwią Państwu głębsze zrozumienie kwestii, których dotyczą oba listy. Mamy również nadzieję, że Szanowni Państwo będą w przyszłości bardziej bezstronni i pozbawieni antypolskich uprzedzeń, aby stosunki między Polską a Stanami Zjednoczonymi pozostały przyjazne, z korzyścią dla obu państw.

Z poważaniem,

- Urszula Oleksyn, CEO, Polonia Institute EMAIL: uoleksyn@poloniainstitute.net
- Edward Wojciech Jeśman, President, Polish American Congress of Southern California EMAIL: president@pacsocal.org
- Jacek Marczyński, Interim President, Polish American Strategic Initiative, Delaware

- Dr. Stanisław Śliwowski, President, Coalition of Polish Americans, New York
- Dr. Andrzej Prokopczuk, President, Polish American Congress of Northern California
- Dr. Jim Mazurkiewicz, President, Polish American Council of Texas (PACT)
- Christopher J. Gajda, President, Polish Association in Texas (Established 1958)
- Thaddeus Mirecki, President, Polish American Congress of Washington Metropolitan Area
- Kuba Przedzienkowski, President, Polish Media Issues Group
- Edward Dusza, President, Polish American Advocacy Group
- Marek Waniolka, First Vice-President, Polish American Congress of Missouri
- Maria Szonert Binienda, President, Libra Institute
- Stephen Gilbride, Five Million Others Foundation
- Walter Wiesław Golebiewski, President, Polish American Congress – Florida Western Division
- Walter Wiesław Golebiewski, President, World Research Council on Poles Abroad
- Bolesław Sławiec, Former President, Polish American Congress of Maine
- Dr. Andrzej Pronczuk, President, Polish Cultural Foundation, Inc., Boston, Massachusetts
- Zbigniew Kurjanski, President, Polish American Congress, Long Island Division, New York
- Rev. Jan Rudzewicz, Polish Group at Our Lady of Good Counsel Parish, San Leandro, California
- Jerzy Bogdziewicz, President, Polish American Congress – Florida, Eastern Division
- Stanisław Matejczuk, Coordinator, Polonia Semper Fidelis, New Mexico
- Karen Wieckowski, Director, Polish American Congress, Wisconsin Division
- Andrzej Kozłowski, Polish Center, Los Angeles, California
- Piotr Kwidzyński, President, Polonial Cultural and Pastoral Center, Sacramento, California
- Maria Tredota, President, Club Snice, Venice, Florida
- Henryk Marciniak, President, Road to Peace Foundation, Illinois
- Edward Swiderski, Polish National Alliance Lodge 113, Amsterdam, New York
- Helena Wrozyńska & Anna Senczuk, Editors of Radio Wisła, Seattle, Washington
- Wojciech Stan Mazur, Forum Polonius – Stamford, Connecticut
- Krystyna Zamorska, Ph.D., iPoland, Connecticut
- Jacek Kawczyński, Comandor, Katyn Raid Association, Illinois
- Witold Rosowski, Polonia United, New York
- Zbyszek Koralewski, PACT- Educational Program, New York
- Peter Szymanski, Esq., Founder, Silicon Valley Counsel P.C.
- George Sykala, Commander, Polish American Veterans, Schenectady, N.Y.
- Walter Brzozowski, Polish National Alliance, Lodge 1684, Cohoes, NY
- Stanisław Zaborowski, Polish Canadians Against Slander Organization, Ottawa, Canada

Cc: President Donald Trump, Secretary of State Mike Pompeo, 12 pozostałych członków Senatu USA, 435 członków Izby Reprezentantów, Prezydent Andrzej Duda, Premier Mateusz Morawiecki, Marszałek Sejmu Elżbieta Witek i Marszałek Senatu Stanisław Karczewski

August 21, 2019

Honorable United States Senators: Tammy Baldwin, John Barrasso, Michael F. Bennet, Marsha Blackburn, Richard Blumenthal, Cory A. Booker, John Boozman, Mike Braun, Sherrod Brown, Richard Burr, Maria Cantwell, Shelley Moore Capito, Benjamin L. Cardin, Thomas R. Carper, Robert P. Casey Jr., Susan M. Collins, Christopher A. Coons, John Cornyn, Catherine Cortez Masto, Tom Cotton, Kevin Cramer, Ted Cruz, Steve Daines, Tammy Duckworth, Richard J. Durbin, Joni Ernst, Dianne Feinstein, Cory Gardner, Kirsten E. Gillibrand, Lindsey Graham, Chuck Grassley, Kamala D. Harris, Margaret Wood Hassan, Josh Hawley, Martin Heinrich, Mazie Hirono, John Hoeven, James M. Inhofe, Johnny Isakson, Doug Jones, Tom Kaine, John Kennedy, Angus S. King Jr., Amy Klobuchar, James Lankford, Patrick J. Leahy, Mike Lee, Joe Manchin III, Edward J. Markey, Martha McSally, Robert Menendez, Jeff Merkley, Jerry Moran, Lisa Murkowski, Christopher Murphy, Patty Murray, Rand Paul, David Perdue, Gary C. Peters, Rob Portman, Jack Reed, James E. Risch, Pat Roberts, Mitt Romney, Jacky Rosen, Mike Rounds, Marco Rubio, Bernard Sanders, Ben Sasse, Brian Schatz, Charles E. Schumer, Rick Scott, Tim Scott, Jeanne Shaheen, Kyrsten Sinema, Tina Smith, Debbie Stabenow, Jon Tester, John Thune, Thom Tillis, Tom Udall, Chris Van Hollen, Mark R. Warner, Elizabeth Warren, Sheldon Whitehouse, Ron Wyden, Todd Young.

Re: Your August 5, 2019 letter to Secretary of State Michael R. Pompeo

Dear Senators,

We, Americans of Polish descent, are writing to you about your August 5, 2019 letter to Secretary of State Michael R. Pompeo regarding the restitution of property in Poland confiscated during and after World War II.

We appreciate your recognition of a long and strong relationship between the United States and Poland, expressed in the letter. However, we strongly object to numerous inaccuracies in the letter, as well as the absence of a clear differentiation between legitimate property restitution claims and illegitimate extralegal demands.

In your letter you applaud Secretary Pompeo for calling on Poland to pass a comprehensive property restitution law. Please note that such a law must not include heirless property claims. Furthermore, what you and Secretary Pompeo do not take into consideration is Poland's extremely tragic and complicated history, making enactment of such a law very difficult. No other nation experienced what Poland did in World War II and its aftermath. About half of pre-war Poland remains today. At the conferences in Tehran and Yalta, the United States, the United Kingdom and the Soviet Union decided on Poland's post World War II borders. Poland's border in the west was moved westward, but Stalin took a much larger piece of Poland in the east. Overall, this significant shift in Poland's territory entailed not only death and suffering but also massive property loss by various ethnic and religious groups of Poland's citizenry. What complicates the situation further is the fact that Poland suffered extreme physical devastation, with Warsaw, the capital, turned into a pile of rubble. Moreover, Poland has never been compensated for the extreme physical devastation it sustained, not to mention the enormous human toll.

Despite not having a comprehensive property restitution law, Poland does have laws enabling restitution of properties to their rightful owners. Many such owners, members of various ethnic groups, or their heirs, have been filing claims in Polish courts. Their properties have been returned to them, or they have been compensated for lost properties. That the process of pursuing the return of nationalized assets is lengthy and grueling should be understandable when the above circumstances and instances of documented fraud are factored in.

It needs to be noted that Poland returned “communal properties” to various ethnic and religious groups. After the enactment of legislation in 1997, over 2500 commercial properties were granted to the newly established Jewish religious and community organizations. Also, many material claims were settled by post-war treaties and indemnification agreements between Poland and numerous other countries. In accordance with the 1960 indemnification agreement between Poland and the U.S., Poland compensated American citizens who lost their properties due to nationalization by the communist government.

Your letter clearly advocates on behalf of one particular ethnic group for the restitution of properties in Poland confiscated or nationalized by Communists. While you include “others” in the beginning of your letter, the rest of your letter clearly advocates exclusively for the Jewish victims. What you are neglecting to consider is that Communists confiscated or nationalized assets belonging to Polish citizens, as well as foreign nationals, without any consideration of their ethnic or religious background. Today, all of the victims pursuing the return of lost assets are treated equally by Poland’s court system. Besides, being so clearly biased in favor of one group of victims, you are overlooking the immense suffering of non-Jewish citizens of Poland. We need to emphasize here that almost 3 million of non-Jewish Poles perished during the war (according to the Polish Institute of National Remembrance), and not 1.9 million, as claimed in your letter.

In your letter, you express your support of the JUST Act, a very controversial law. The Act creates a unique category of only Jewish victims and leaves out millions of other victims, especially Poles, who were also subjected to German genocide during World War II, making the law discriminatory and, therefore, possibly unconstitutional. Another controversial aspect of the JUST Act is its failure to draw the necessary distinction between legitimate claims linked to the rightful ownership of assets and the extralegal ones, where there are no rightful owners, so the properties are heirless. We need to remind you that in accordance with the existing law and the legal tradition in Poland, and in the U.S. as well as in other western democracies, assets left without heirs escheat to the state. Therefore, assets left without heirs within the post-war territory of Poland, irrespective of the pre-war ethnicity or nationality of their owners, became the property of the Polish State.

The Honorable Senators seem to be unaware of the fact that the “heirless” property claims of Jewish victims of Nazi Germany have already been satisfied by Germany under, among others, the Luxembourg Agreement of 1952 signed by Germany, Israel and the Conference on Jewish Material Claims against Germany (comprised of 23 Jewish organizations), by which Germany assumed full responsibility for the genocide committed against the Jews of Europe and their material losses. Accordingly, between 1953 and 1965, Germany paid out billions of dollars, including 450 million DM to specifically satisfy any and all claims related to real estate and

other assets left heirless in all countries and territories occupied by Germany during the war, Poland's territory included.

The JUST Act names Jewish American property restitution organizations as beneficiaries of the heirless asset claims. Those organizations are not, and have never been, legal heirs to the citizens of the Second Polish Republic or successors to any other legal entities operating in pre-war Poland. They have been using various nefarious methods and tactics, sometimes resorting to fraud, to undeservedly enrich themselves, and should, therefore, be viewed with utmost suspicion.

In your letter, you refer to the 2009 Terezin Declaration on Holocaust Era Assets. You need to be reminded that the Terezin Declaration is a non-binding declaration. Moreover, contrary to your assertion in the letter, the declaration has never been endorsed by Poland. Therefore, the JUST Act, which heavily relies on the declaration for its validity, does not give the U.S. government any legal mandate for enforcement.

We hope that You, Honorable Senators, find this letter informative and helpful, and we hope to see more objectivity and less anti-Polish bias on your part, in the future, in order to maintain the friendly relationship between Poland and the United States, beneficial to both countries.

Very Truly Yours,

- Urszula Oleksyn, CEO, Polonia Institute uoleksyn@poloniainstitute.net
- Edward Wojciech Jeśman, President, Polish American Congress of Southern California
president@pacsocal.org
- Jacek Marczynski, Interim President, Polish American Strategic Initiative, Delaware
- Dr. Stanisław Śliwowski, President, Coalition of Polish Americans, New York
- Dr. Andrzej Prokopczuk, President, Polish American Congress of Northern California
- Dr. Jim Mazurkiewicz, President, Polish American Council of Texas (PACT)
- Christopher J. Gajda, President, Polish Association in Texas (Established 1958)
- Thaddeus Mirecki, President, Polish American Congress of Washington Metropolitan Area
- Kuba Przedzienkowski, President, Polish Media Issues Group
- Edward Dusza, President, Polish American Advocacy Group
- Marek Waniolka, First Vice-President, Polish American Congress of Missouri
- Maria Szonert Binienda, President, Libra Institute
- Stephen Gilbride, Five Million Others Foundation
- Walter Wiesław Golebiewski, President, Polish American Congress Florida Western Division
- Walter Wiesław Golebiewski, President, World Research Council on Poles Abroad
- Bolesław Sławiec, Former President, Polish American Congress of Maine
- Dr. Andrzej Pronczuk, President, Polish Cultural Foundation, Inc., Boston, Massachusetts
- Zbigniew Kurjanski, President, Polish American Congress, Long Island Division, New York

- Rev. Jan Rudzewicz, Polish Group at Our Lady of Good Counsel Parish, San Leandro, California
- Jerzy Bogdziewicz, President, Polish American Congress – Florida, Eastern Division
- Stanisław Matejczuk, Coordinator, Polonia Semper Fidelis, New Mexico
- Karen Wieckowski, Director, Polish American Congress, Wisconsin Division, Wisconsin
- Andrzej Kozłowski, Polish Center, Los Angeles, California
- Piotr Kwidzyski, President, Polonial Cultural and Pastoral Center, Sacramento,, California
- Maria Tredota, President, Club Snice, Venice, Florida
- Henryk Marciniak, President, Road to Peace Foundation, Illinois
- Edward Swiderski, Polish National Alliance Lodge 113, Amsterdam, New York
- Helena Wrozyńska & Anna Senczuk, Radio Wisla, Seattle, Washington
- Wojciech Stan Mazur, Forum Polonius – Stamford, Connecticut
- Krystyna Zamorska, Ph.D., iPoland, Connecticut
- Jacek Kawczynski, Comandor, Katyn Raid Association, Illinois
- Witold Rosowski, Polonia United, New York
- Zbyszek Koralewski, PACT - Educational Program, New York
- Peter Szymanski, Esq., Founder, Silicon Valley Counsel P.C.
- George Sykala, Commander, Polish American Veterans, Schenectady, N.Y.
- Walter Brzozowski, Polish National Alliance, Lodge 1684, Cohoes, NY
- Stanisław Zaborowski, Polish Canadians Against Slander Organization, Ottawa, Canada

Cc: President Donald Trump, Secretary of State Mike Pompeo, Members of the U.S. House of Representatives, President of Poland Andrzej Duda, Prime Minister of Poland Mateusz Morawiecki, Speaker of Polish Senate Stanisław Karczewski, Speaker of Sejm Elżbieta Witek